

На основу члана 97. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Србије“, бр. 129/2007) и члана 122. Статута општине Бачка Топола („Службени лист општине Бачка Топола“, бр. 5/2008 и 1/2009) Скупштина општине Бачка Топола на седници одржаној дана 28. маја 2009. године, донела је

О Д Л У К У

О ЗАШТИТНИКУ ГРАЂАНА

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом одлуком установљава се Заштитник грађана за територију општине Бачка Топола, као независан и самосталан орган, који штити права грађана и контролише рад општинске управе, посебних организација и служби општине Бачка Топола, као и других органа и организација, предузећа и установа чији је оснивач општина Бачка Топола, а којима су поверена јавна овлашћења (у даљем тексту: органи управе).

Члан 2.

Заштитник грађана се стара о заштити и унапређењу људских и мањинских права и слобода.

Члан 3.

Под појмом грађанин, у смислу ове одлуке, подразумевају се физичка лица, домаћи и страни држављани, као и домаћа и страна правна лица о чијим правима и обавезама одлучују органи управе.

Члан 4.

Заштитник грађана је независан и самосталан у обављању послова утврђених овом одлуком и нико нема право да утиче на његов рад и поступање.

У обављању послова из своје надлежности Заштитник грађана поступа у оквиру Устава, закона и других прописа и општих аката Републике Србије и Аутономне Покрајине Војводине, ратификованих међународних уговора и општеприхваћених правила међународног права, као и одлука и других општих аката органа општине Бачка Топола.

Основни принципи деловања Заштитника грађана су законитост, непристрасност, независност и правичност.

Члан 5.

Заштитник грађана има печат.

Облик и употребу печата уређује Заштитник грађана својом одлуком.

Члан 6.

Заштитник грађана своје послове обавља у седишту општине, а у посебним случајевима послове може обављати и ван седишта општине, уколико је то целисходно.

II ИЗБОР И ПРЕСТАНАК ФУНКЦИЈЕ

Члан 7.

Заштитника грађана на предлог Председника општине Бачка Топола поставља Скупштина општине Бачка Топола (у даљем тексту: Скупштина), већином гласова од укупног броја одборника.

Члан 8.

Заштитник грађана се бира на време од пет година и исто лице може бити највише два пута узастопно бирано на ову функцију.

Члан 9.

За Заштитника грађана може бити изабран држављанин Републике Србије који испуњава следеће услове:

1. да је дипломирани правник,
2. да има положен правосудни испит,
3. да има најмање десет година искуства на правним пословима који су од значаја за обављање послова из надлежности Заштитника грађана,
4. да поседује високе моралне и стручне квалитете,
5. да има запажено искуство у заштити права грађана,
6. да није осуђиван и да се против истог не води кривични поступак за дела која га чине недостојним за обављање функције,
7. да је политички непристрасан,
8. да познаје рад органа управе и језике који су у службеној употреби на територији општине Бачка Топола.

Члан 10.

Заштитник грађана пре ступања на дужност полаже заклетву која гласи: „Заклињем се да ћу своју дужност обављати одговорно, непристрасно и независно, у складу са Уставом, законом и Статутом општине Бачка Топола и да ћу савесно радити на заштити и унапређењу људских права и слобода „.

Заштитник грађана полаже заклетву пред Скупштином општине, по правилу на истој седници на којој је извршено његово постављање.

Члан 11.

Сматра се да је Заштитник грађана ступио на дужност даном полагања заклетве, осим ако Решењем о постављењу као дан ступања на дужност није одређен неки други датум.

Ако Заштитник грађана без оправданог разлога не ступи на дужност у року од 30 дана од дана полагања заклетве, или дана који је био одређен као дан ступања на дужност, сматра се да није изабран, што Скупштина констатује и у том случају се покреће поступак за избор новог Заштитника грађана.

Члан 12.

Са функцијом Заштитника грађана неспојиво је обављање друге јавне функције или професионалне делатности, као и обављање друге дужности или посла који би могао утицати на његову самосталност и независност, а несметано се може бавити научноистраживачком, образовном или уметничком делатношћу.

Заштитник грађана не може бити члан политичких странака и других политичких организација.

Заштитник грађана има положај функционера у смислу закона којим се уређује спречавање сукоба интереса у вршењу јавних функција, и на њега се у целини примењују одредбе тог закона.

Даном ступања на дужност Заштитнику грађана престају све јавне функције или професионалне делатности, односно дужности или послови које је до тада обављао, а који су неспојиви са вршењем функције Заштитника грађана сходно одредбама закона и ове одлуке, као и чланство у политичким странкама и другим политичким организацијама.

Члан 13.

Заштитник грађана не може бити позван на одговорност или кажњен за изнето мишљење или радње предузете у обављању послова из надлежности утврђених овом одлуком, односно ужива имунитет као одборници Скупштине општине.

Члан 14.

Заштитник грађана не може давати изјаве политичке природе.

Члан 15.

Функција Заштитника грађана престаје у следећим случајевима:

1. истеком времена на које је биран, ако не буде поново изабран,
2. смрћу,
3. оставком,
4. губитком држављанства, што се утврђује на основу акта надлежног државног органа,
5. испуњењем услова за пензију, у складу са законом,
6. наступањем трајне физичке или менталне неспособности за обављање функције, што се утврђује на основу документације релевантне здравствене установе, и
7. разрешењем.

Члан 16.

Заштитника грађана разрешава Скупштина општине већином гласова свих одборника, на образложени предлог Председника општине или једне трећине од укупног броја одборника.

Заштитник грађана се разрешава дужности пре истека мандата само у случајевима:

1. ако нестручно и несавесно обавља своју функцију,
2. ако обавља другу јавну функцију или професионалну делатност, ако обавља другу дужност или посао који би могао утицати на његову самосталност и независност, или ако поступа супротно закону којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција и
3. ако буде осуђен за кривично дело које га чини неподобним за обављање ове функције.

Заштитник грађана има право да се на седници Скупштине општине на којој се одлучује о његовом разрешењу обрати одборницима.

Члан 17.

Скупштина општине на предлог Председника општине или једне трећине свих одборника може донети одлуку о суспензији Заштитника грађана у случају:

1. ако је против њега одређен притвор, и
2. ако је осуђен за кривично дело које га чини неподобним за обављање функције, а пресуда није постала правоснажна.

Скупштина општине доноси одлуку о суспензији већином гласова присутних одборника.

Скупштина општине ће укинути одлуку о суспензији чим престану разлози за суспензију.

Члан 18.

У случају престанка функције Заштитника грађана из разлога утврђених у члану 15. тач. 1-5. ове одлуке Скупштина општине без расправе доноси одлуку којом констатује да су се стекли услови за престанак функције.

Правне последице престанка функције наступају од дана доношења одлуке из става 1. овог члана, односно од дана када су наступиле околности за разрешење, а како то одлуком Скупштине општине буде констатовано.

III НАДЛЕЖНОСТ И ОВЛАШЋЕЊА

Члан 19.

Заштитник грађана је овлашћен да контролише поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем органа управе ако се ради о повреди одлука и других општинских аката органа општине Бачка Топола.

Заштитник грађана је овлашћен да контролише законитост, правилност и ефикасност рада органа управе.

Заштитник грађана није овлашћен да контролише рад Скупштине општине, Председника општине и Општинског већа општине Бачка Топола.

Заштитник грађана није овлашћен да контролише рад судова и јавних тужилаштва основаних за територију општине Бачка Топола.

Члан 20.

Заштитник грађана обавља следеће послове:

- прати примену међународних стандарда о људским правима на територији општине Бачка Топола;
- прикупља информације из различитих извора о примени закона и других прописа, као и одлука и других општинских аката органа општине из области људских права од стране органа управе;
- припрема годишњи извештај о остваривању и поштовању људских права и примени начела недискриминације од стране органа управе и доставља га Скупштини општине;
- прима и испитује представке које се односе на повреду људских права од стране органа управе;
- поступа по сопственој иницијативи у сваком случају где постоји сумња о постојању кршења људских права од стране органа управе;
- посредује у мирном решавању спорова у вези са кршењем људских права на територији општине Бачка Топола;
- организује и учествује у организацији и припреми саветовања о остваривању и поштовању људских права и забрани дискриминације;
- организује и учествује у организацији и припремама кампања за информисање јавности о питањима значајним за остваривање и поштовање људских права и забрани дискриминације;
- иницира и подстиче образовање о људским правима у свим областима живота;
- доноси акте којим регулише питања везана за унутрашњу организацију, функционисање и рад (радno време, печат, службену легитимацију и друго);
- сарађује и размењује искуства са другим заштитницима грађана и другим органима и организацијама које се баве заштитом и унапређењем људских права у земљи и иностранству, и
- обавља друге послове у складу са законом, овом одлуком и другим општинским актима органа општине Бачка Топола.

Члан 21.

Заштитник грађана је овлашћен да Скупштини општине, Председнику општине, односно Општинском већу, поднесе иницијативу за измену одлука и других општинских аката, ако сматра да до повреде права грађана долази због недостатака у прописима из надлежности ових органа, као и да иницира доношење нових одлука и других општинских аката, када сматра да је то од значаја за остваривање и заштиту права грађана.

Надлежно радно тело Скупштине општине, Председник општине, односно Општинско веће, обавезни су да разматрају иницијативе које поднесе Заштитник грађана.

О предлозима општинских прописа и општинских аката Скупштине општине који имају утицаја на остварење и заштиту људских права и односе органа управе и грађана, обрађивач је дужан да прибави мишљење Заштитника грађана које ће Скупштина општине размотрити у поступку усвајања ових прописа и општинских аката.

Заштитник грађана има право да присуствује свим седницама Скупштине општине и њених радних тела као и право да учествује у скупштинској расправи када се расправља о питањима из његове надлежности.

Члан 22.

Заштитник грађана је овлашћен да покрене поступак пред Уставним судом за оцену уставности и законитости одлука и других општих аката органа општине Бачка Топола којима се уређују права и слободе грађана.

Члан 23.

Заштитник грађана је овлашћен да јавно препоручи разрешење старешине који руководи органом управе који је одговоран за повреду права грађана, односно да иницира покретање дисциплинског поступка против запосленог у органу управе који је непосредно одговоран за учињену повреду, и то ако из поновљеног поступка старешине који руководи органом управе или запосленог произилази намера да одбијају сарадњу са Заштитником грађана, или ако се утврди да је учињеном повредом грађанину причињена материјална или друга штета већих размера.

Ако нађе да у радњама старешине који руководи органом управе или запосленог у органу управе има елемената кривичног или другог кажњивог дела, Заштитник грађана је овлашћен да надлежном органу поднесе захтев, односно пријаву за покретање кривичног, прекршајног или другог одговарајућег поступка.

Члан 24.

Органи управе имају обавезу да сарађују са Заштитником грађана и да му омогуће приступ просторијама и ставе на располагање све податке којима располажу, а који су од значаја за поступак који води, односно за остварење циља његовог превентивног деловања, без обзира на степен њихове тајности, осим када је то у супротности са законом.

Заштитник грађана има право да упути писани позив и да обави разговор са сваким запосленим у органу управе када је то од значаја за поступак који води.

Заштитник грађана је дужан да и након престанка функције чува као тајну податке до којих дође у вршењу своје функције.

Члан 25.

Председник Скупштине општине, Председник општине, чланови Општинског већа и старешине које руководе органима управе, дужни су да приме Заштитника грађана на његов захтев најкасније у року од 3 дана од дана пријема овог захтева.

IV ПОСТУПАК

Члан 26.

Заштитник грађана покрене поступак по притужби грађана или по сопственој иницијативи.

Поред права на покретање и вођење поступка, Заштитник грађана има право да пружањем добрих услуга, посредовањем и давањем савета и мишљења о питањима из своје надлежности делује превентивно, у циљу унапређења рада органа управе и унапређења заштите људских права и слобода.

Члан 27.

Свако физичко или правно, домаће или страно лице које сматра да су му актом, радњом или нечињењем органа управе повређена права, може да поднесе притужбу Заштитнику грађана.

Ако се ради о повреди права детета, притужбу из става 1. овог члана у име малолетног лица може поднети родитељ, односно законски заступник, а ако се ради о повреди права правног лица, притужбу може поднети лице овлашћено за заступање тог правног лица.

Заштитнику грађана се може у име лица из става 1. овог члана обратити и његов наследник, старатељ или пуномоћник.

Треће лице, невладина организација или друга организација може се обратити Заштитнику грађана уз писано овлашћење лица из става 1. овог члана, које сматра да су му права повређена.

Члан 28.

Пре подношења притужбе, лица из члана 27. ове одлуке дужна су да покушају да заштите своја права у одговарајућем поступку пред надлежним органом.

Заштитник грађана ће упутити лица из члана 27. ове одлуке, на покретање одговарајућег поступка пред надлежним органом, ако је такав поступак прописан, а неће покренути поступак док не буду исцрпљена сва правна средства.

Изузетно, Заштитник грађана може покренути поступак и пре него што су исцрпљена сва правна средства, ако би подносиоцу притужбе била нанета ненадокнадива штета или ако се притужба односи на повреду принципа добре управе, посебно на некоректан однос органа управе према подносиоцу притужбе, неблаговремен рад или друга кршења правила етичког понашања запослених у органима управе.

Члан 29.

Заштитник грађана неће поступати по анонимним притужбама, осим ако сматра да у анонимној притужби има основа за његово поступање, када ће поступак покренути по сопственој иницијативи.

Члан 30.

Притужба се подноси у писаној форми, укључујући све начине електронске комуникације, или усмено на записник.

На подношење притужбе из става 1. овог члана не плаћа се такса нити друга накнада.

Члан 31.

Притужба се може поднети најкасније у року од једне године од извршене повреде права грађана, односно последњег поступања, односно непоступања органа управе у вези са учињеном повредом права грађана.

Члан 32.

Притужба мора да садржи личне податке подносиоца притужбе (име, презиме, адреса пребивалишта) и мора је потписати подносилац притужбе.

Поред података из става 1. овог члана притужба мора да садржи и назив органа управе на чији се рад она односи, околности конкретног случаја, чињенице и доказе који поткрепљују наводе из притужбе, као и податке о томе која правна средства је подносилац притужбе већ користио.

Члан 33.

Притужба се може поднети на српском језику или на језицима националних мањина који су у службеној употреби на територији општина Бачка Топола.

Члан 34.

Поступак пред Заштитником грађана није јаван.

Члан 35.

У поступку претходног испитивања притужбе, Заштитник грађана може одлучити да притужбу одбаци ако утврди:

- да не садржи податке на основу којих се подносилац притужбе може са сигурношћу идентификовати (анонимни захтев);
- да притужба не садржи друге прописане податке, а подносилац притужбе не отклони те недостатке

ни у накнадно остављеном року;

- да се односи на рад Скупштине општине, Председника општине и Општинског већа;

- да је поднета после протеча рока од једне године од дана достављања другостепене одлуке у случају на који се притужба односи;

- да је поднета након истека рока од једне године од дана када је повреда учињена, уколико против акта или радње органа управе није могуће покретање управног поступка;

- да се ради о поновљеној притужби која не садржи нове наводе и чињенице који је поткрепљују;

- да се ради о злоупотреби права на подношење притужбе, а подносилац притужбе није поступио по тражењу Заштитника грађана и свој захтев допунио наводима и чињеницама који притужбу поткрепљују;

- да по одлуци у предмету на који се притужба односи није донео одлуку другостепени орган, осим ако Заштитник грађана утврди да су из објективних разлога пропуштени рокови за улагање редовног правног средства или ако оцени да би за подносиоца притужбе могла наступити велика и непоправљива штета ако би се сачекало на окончање другостепеног поступка, и

- да се ради о предмету у коме је у току управни спор или други судски поступак, осим у случају када Заштитник грађана оцени да се ради о претераном одуговлачењу поступка или злоупотреби процесних овлашћења.

Заштитник грађана може изузетно да одлучи да покрене поступак и у случајевима из става 1. алинеје пет и шест, уколико оцени да околности случаја на који се притужба односи, односно тежина последице или друге околности оправдавају покретање поступка.

У случају одбацивања притужбе, осим када је притужба анонимна, Заштитник грађана ће у писаној форми образложити разлоге за одбацивање и подносиоцу притужбе дати савет о евентуалним другим могућностима за остваривање заштите његових права.

Против одлуке Заштитника грађана из става 3. овог члана, не могу се користити правна средства.

Члан 36.

Ако Заштитник грађана прими притужбу која се односи на повреде републичког закона, другог прописа или општег акта, доставиће такву притужбу, без одлагања Заштитнику грађана Републике Србије, односно ако се ради о повреди прописа или општег акта аутономне покрајине, доставиће такву притужбу без одлагања Покрајинском омбудсману.

Ако подносилац у притужби указује истовремено на повреду републичког закона, другог прописа или општег акта и на повреду прописа или општег акта аутономне покрајине, односно општине Бачка Топола, Заштитник грађана поступаће по њој у делу својих надлежности, а копију притужбе ће проследити другом надлежном органу ради поступања у делу његових надлежности.

Члан 37.

Када Заштитник грађана одлучи да покрене поступак по притужби, обавестиће о томе подносиоца притужбе и орган управе на чије се поступање притужба односи.

Заштитник грађана је у обавези да у сваком предмету за који је одлучио да покрене поступак, прибави став органа управе на чије се поступке притужба односи.

Орган управе је дужан да обавести Заштитника грађана о свом ставу у року који му Заштитник грађана одреди, а који не може бити краћи од осам, нити дужи од 30 дана од дана пријема обавештења Заштитника грађана о покретању поступка, а у изузетно сложеним предметима се може одредити и дужи рок, који не може бити дужи од 60 дана.

Члан 38.

Ако орган управе не поступи у складу са обавезама утврђеним овом одлуком, Заштитник грађана ће о томе обавестити орган који врши надзор над његовим радом, односно Скупштину општине, Председника општине и Општинско веће.

Члан 39.

Ако орган управе на чије се поступање притужба односи сам отклони недостатке, дужан је да о томе обавести Заштитника грађана.

Заштитник грађана ће о поступању органа управе из става 1. овог члана, обавестити подносиоца притужбе и оставити му рок од 15 дана да се изјасни да ли је таквим поступањем органа управе задовољан.

Ако подносилац притужбе одговори да је задовољан начином на који је недостатак отклоњен, као и ако подносилац притужбе не одговори у остављеном року, Заштитник грађана ће обуставити поступак.

Члан 40.

Када Заштитник грађана утврди да нема основа за покретање и вођење поступка по притужби обавестиће о својој одлуци подносиоца притужбе и орган управе на чије поступање се притужба односи.

Против одлуке Заштитника грађана из става 1. овог члана, не могу се користити правна средства.

Члан 41.

Ако Заштитник грађана нађе да су постојали недостаци у раду органа управе, упутиће препоруку органу управе о томе како би уочени недостатак требало отклонити.

Орган управе коме је Заштитник грађана упутио препоруку дужан је да обавести Заштитника грађана о мерама које је предузео, односно о разлозима због којих није поступио по препоруци, најкасније у року од 30 дана од дана добијања препоруке.

Изузетно, ако постоји опасност да ће због неотклањања недостатака права подносиоца притужбе бити трајно и у значајном обиму оштећена, Заштитник грађана у својој препоруци органу управе може утврдити и краћи рок за отклањање недостатака, с тим што тај рок не може бити краћи од 15 дана.

Ако орган управе не поступи по препоруци, односно не обавести Заштитника грађана о томе шта је предузео или ако Заштитник грађана сматра да предузете мере нису одговарајуће, обавестиће о томе орган који врши надзор над радом органа управе, Скупштину општине, Председника општине и Општинско веће, а може и да препоручи утврђивање одговорности старешине који руководи органом управе.

Члан 42.

Заштитник грађана може да поступи и по сопственој иницијативи када на основу сопствених сазнања или на основу сазнања добијених из других извора, укључујући изузетно и анонимне притужбе, оцени да је актом, радњом или нечињењем органа управе дошло до повреде људских права и слобода.

Одредбе ове одлуке којима је уређен поступак пред Заштитником грађана по поднетој притужби сходно се примењују и на поступак који Заштитник грађана покрене по сопственој иницијативи.

Члан 43.

Заштитник грађана у свом раду и поступању користи службену легитимацију.

Изглед и садржај службене легитимације прописује Заштитник грађана својом одлуком.

V ИЗВЕШТАЈ СКУПШТИНИ ОПШТИНИ

Члан 44.

Заштитник грађана једном годишње, а најкасније до 15. марта наредне године, подноси Скупштини општине извештај за претходну годину о својим активностима, стању људских права и о правној сигурности на територији општине Бачка Топола.

Извештај из става 1. овог члана, садржи нарочито број и структуру притужби, општу оцену рада органа управе са становишта примене прописа, уочене пропусте и препоруке за њихово

отклањање, као и критике и похвале појединим органима управе и старешинама који руководе органима управе.

Извештај из става 1. овог члана, може да садржи и иницијативу за измену или доношење појединих прописа из надлежности општине Бачка Топола ради отклањања недостатака и ефикаснијег рада органа управе.

Извештај из става 1. овог члана, објављује се у „Службеном листу општине Бачка Топола“, а доставља се и средствима јавног информисања, која су обавезна да на прикладан начин обавесте јавност о садржини истог.

Члан 45.

У току године Заштитник грађана може да подноси и посебне извештаје ако оцени да за то постоје нарочито оправдани разлози или ако Скупштина општине захтева такав извештај од Заштитника грађана.

Извештај из става 1. овог члана, објављује се у „Службеном листу општине Бачка Топола“, а доставља се и средствима јавног информисања, која су обавезна да на прикладан начин обавесте јавност о садржини истог.

Члан 46.

Средства јавног информисања, чији је оснивач општина Бачка Топола, или за чији рад општина Бачка Топола обезбеђује средства, односно електронски медији дужни су да Заштитнику грађана омогуће обраћање јавности у року од најкасније 48 сати од тренутка пријема његовог захтева, а штампани медији у наредном издању од момента пријема захтева.

VI ПРАВА ПО ОСНОВУ РАДА

Члан 47.

Заштитник грађана има право на плату.

За обрачун и исплату плате заштитника грађана примењује се коефицијент који утврди Скупштина општине .

Заштитник грађана остварује права по основу рада у складу са актима који се односе на радне односе функционера и запослених у органима локалне самоуправе.

VII СРЕДСТВА ЗА РАД ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

Члан 48.

Средства за рад Заштитника грађана обезбеђују се у буџету општине Бачка Топола.

Средства из става 1. овог члана треба да буду довољна за делотворно и ефикасно остваривање функције Заштитника грађана, а све у складу са буџетском политиком општине Бачка Топола.

VIII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 49.

Функционер или запослено службено лице у органима управе, посебним организацијама и службама општине Бачка Топола, као и у другим органима и организацијама, предузећима и установама чији је оснивач општина Бачка Топола, а којима су поверена јавна овлашћења, који одбије да поступи по захтеву Заштитника грађана, казниће се новчаном казном у износу 10.000 – 50.000 динара.

Лице које се не одазове на позив Заштитника грађана да би дао усмену или писмену изјаву, казниће се новчаном казном у износу од 10.000 – 50.000 динара.

IX ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 50.

Ступањем на снагу ове Одлуке престаје да важи Одлука о грађанском браниоцу (омбудсману) („Службени лист општине Бачка Топола“, бр. 1/2003 и 1/2005).

Члан 51.

Општина Бачка Топола се може споразумети са другом општином да Заштитник грађана општине Бачка Топола обавља своју функцију и у тој општини, а на начин и под условима како то буде споразумом, односно уговором установљено.

Члан 52.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу општине Бачка Топола“.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ

БАЧКА ТОПОЛА

Број: 021-5/2009-IV

Дана: 28.05.2009.

Бачка Топола

Председник

Скупштине општине

Фазекаш Роберт, с.р.